

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 234/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. E. M., K., zastúpenej advokátkou JUDr. M. G., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo V 11/2009 zo 17. decembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. E. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. apríla 2010 doručená sťažnosť Ing. E. M., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. M. G., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo V 11/2009 zo 17. decembra 2009 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že manžel sťažovateľky Ing. M. M. (ďalej len „manžel sťažovateľky“) bol spoločne s ďalším obžalovaným rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špeciálny súd“), sp. zn. BB-3 T 28/07 z 9. júna 2008 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 7/2008 z 26. marca 2009 právoplatne uznaný za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), pričom týmto rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bol zrušený označený rozsudok špeciálneho súdu vo výroku o treste, mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov a peňažný trest vo výmere 20 000 € a pre prípad zmarenia náhradný trest odňatia slobody vo výmere dvanásť mesiacov.

Proti označenému rozsudku špeciálneho súdu v spojení s označeným rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu podali manžel sťažovateľky a sťažovateľka 15. júna 2009 dovolanie, o ktorom najvyšší súd namietaným uznesením rozhodol tak, že ho v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

V sťažnosti sa okrem iného uvádza:

„Sťažovateľka vidí porušenie svojich základných práv v konaní porušovateľa, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v označenej právnej veci odmietol dňa 17. 12. 2009 na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, dovolanie zo dňa 15. 6. 2009 z dôvodu, že v zmysle ustanovenia § 382 písm. c. Trestného poriadku, nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, pričom sťažovateľka ako osoba oprávnená na podanie dovolania v zmysl. ust. § 369 ods. 5 Trestného poriadku, odôvodnila dovolanie nasledovne:

- 1. vo veci konal nepríslušný súd (§ 371 ods. 1 písm. a. Trestného poriadku)*
- 2. zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c. Trestného poriadku)*

3. bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby (§ 371 ods. 1 písm. h. Trestného poriadku)

4. rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i. Trestného poriadku)

Sťažovateľka má za preukázané, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací pochybil pri rozhodovaní o dovolaní zo dňa 15. 6. 2009 a týmto konaním Najvyššieho súdu boli porušené jej základné práva a slobody v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V ďalšej časti sťažnosti po citácii čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) sťažovateľka argumentuje, že k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo postupom najvyššieho súdu «... pri rozhodovaní o prípustnosti Dovolania zo dňa 15. 6. 2009, sp. zn.: BB-3 Tš 28/07 v zmysle ust. § 372 Trestného poriadku. Sťažovateľka podala predmetné dovolanie ako oprávnená osoba v prospech obvineného, s jeho výslovným písomným súhlasom ako jeho manželka v súlade s ust. § 369 ods. 5 Trestného poriadku, v zmysle ktorého: „V prospech obvineného, s jeho výslovným písomným súhlasom, môže dovolanie podať aj príbuzný obvineného v priamom pokolení, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh. Ak je obvinený mladistvý, osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, môže i proti vôli obvineného za neho v jeho prospech podať dovolanie aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca.“

Sťažovateľka má za preukázané, že porušovateľ mal pri rozhodovaní o prípustnosti uvedeného dovolania konať v súlade s ust. § 372 Trestného poriadku, ktoré hovorí: „oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného.“

Sťažovateľka v tomto prípade síce bola oprávnenou osobou na podanie dovolania v zmysle ust. § 369 ods. 5 Trestného poriadku, ale vzhľadom na to, že nevyužila svoje

zákonne právo podať riadny opravný prostriedok, nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v súlade s ust. § § 372 Trestného poriadku, takže porušovateľ sa dopustil konania v rozpore s platnou zákonnou úpravou a týmto bolo porušené jednak ústavné právo sťažovateľky v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy, pretože porušovateľ v uvedenom prípade preukázateľne nekonal v súlade so zákonom ustanoveným postupom, a zároveň rozhodol uznesením, sp. zn. 1 Tdo V 11/2009, v rozpore s ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže evidentne nekonal v označenej právnej veci spravodlivo.

Úmyslom sťažovateľky v tomto prípade je výlučne upozorniť na nezákonný postup konajúceho súdu a docieľiť dodržanie postupu v súlade so zákonom v danej veci. Sťažovateľka má za to, že bez ohľadu na výsledok v samotnej veci má každý právo na dodržanie postupu v súlade so zákonom a toto právo požíva ochranu samo o sebe.»

Na tomto základe sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľky, Ing. E. M..., bytom K., podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy boli uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. 12. 2009, č. k. 1 Tdo 11/2009 porušené.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. 12. 2009, č. k. 1 Tdo 11/2009 sa zrušuje a vec sa vracia na nové konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľky v celkovej výške 300,57 € na účet jej právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 11/2009 zo 17. decembra 2009, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie podané sťažovateľkou a jej manželom z 15. júna 2009 pre nesplnenie dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku.

V texte sťažnosti sťažovateľka tiež tvrdí, že označeným uznesením najvyššieho súdu bolo porušené aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je koncentrovane vyjadrený v petite sťažnosti. V tejto súvislosti ústavný súd poukázal na svoju konštantnú judikatúru (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07), podľa ktorej tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy, resp. kvalifikovaných medzinárodných zmlúv (v danom prípade čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, považuje iba za súčasť argumentácie sťažovateľa. Za daných okolností boli v danej veci splnené predpoklady na predbežné prerokovanie sťažnosti sťažovateľky zastúpenej kvalifikovanou právnou zástupkyňou len v rozsahu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46

ods. 1 ústavy, ktorého vyslovenia sa sťažovateľka domáhala v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Zo sťažnosti vyplýva, že podstata kľúčovej námietky sťažovateľky spočíva v tvrdení, že k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo tým, že najvyšší súd nesprávne interpretoval pri rozhodovaní o jej dovolaní (spolu s rozhodovaním o dovolaní jej manžela) § 369 ods. 5 v spojení s § 372 Trestného poriadku.

Ústavný súd v tejto súvislosti považoval za potrebné zdôrazniť, že nesprávna interpretácia a aplikácia právnych noriem v rozhodovacej činnosti všeobecného súdu nemá automaticky za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv. Ústavný súd tento záver stabilne uplatňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, keď pri predbežnom prerokovaní sťažností posudzuje opodstatnenosť sťažností (z hľadiska existencie dôvodu na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) aj z hľadiska intenzity namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávneho rozmeru v kontexte s ich únosnosťou z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (m. m. IV. ÚS 362/08). Navyše, v danom prípade najvyšší súd interpretoval § 369 ods. 5 v spojení s § 372

Trestného poriadku v prospech sťažovateľkou podaného dovolania, pričom sťažovateľka sama bagatelizuje svoju námietku, keď uvádza, že jej úmyslom „*v tomto prípade je výlučne upozorniť na nezákonný postup konajúceho súdu a docieliť dodržanie postupu v súlade so zákonom v danej veci. ... bez ohľadu na výsledok v samotnej veci.*“.

Za týchto okolností vyznieva sťažnosť sťažovateľky ako celok účelovo o to viac, že ústavný súd ústavnosť postupu najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 11/2009 a jeho uznesenia zo 17. decembra 2009 posudzoval v konaní o sťažnosti manžela sťažovateľky, ktorú v časti namietaného porušenia jeho ústavou garantovaných práv označeným uznesením najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti uznesením č. k. III. ÚS 215/2010-34 z 25. mája 2010.

Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že jedným z ďalších dôvodov na odmietnutie sťažnosti je aj nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. K obligatórnym náležitostiam sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy patria popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 zákona o ústavnom súde aj osobitné náležitosti podľa § 50 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

V danom prípade sťažovateľka nepripojila k sťažnosti kópiu namietaného uznesenia najvyššieho súdu, t. j. nesplnila obligatórnu náležitosť sťažnosti podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde, hoci je v konaní pred ústavným súdom zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Túto povinnosť si sťažovateľka, resp. jej právna zástupkyňa nesplnila ani do dňa predbežného prerokovania jej sťažnosti.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2010